

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) NUTARTIS

2014 m. birželio 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Laikinųjų apsaugos priemonių pripažinimas ir vykdymas — Pradinio sprendimo panaikinimas — Prašymo priimti prejudicinį sprendimą neatsiėmimas — Poreikio priimti sprendimą nebuvimas“

Byloje C-350/13

dėl *Augstākās tiesas Senāts* (Latvija) 2013 m. birželio 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2013 m. birželio 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Antonio Gramsci Shipping Corp.,

Apollo Holdings Corp.,

Arctic Seal Shipping Co. Ltd,

Atlantic Leader Shipping Co. Ltd,

Cape Wind Trading Co. Ltd,

Clipstone Navigation SA,

Dawnlight Shipping Co. Ltd,

Dzons Rids Shipping Co.,

Faroship Navigation Co. Ltd,

Gaida Shipping Co.,

Gevostar Shipping Co. Ltd,

Hose Marti Shipping Co.,

Imanta Shipping Co. Ltd,

Kemer Navigation Co.,

Klements Gotvalds Shipping Co.,

Latgale Shipping Co. Ltd,

* Proceso kalba: latvių.

Limetree Shipping Co. Ltd,
Majori Shipping Co. Ltd,
Noella Maritime Co. Ltd,
Razna Shipping Co.,
Sagewood Trading Inc.,
Samburga Shipping Co. Ltd,
Saturn Trading Co.,
Taganroga Shipping Co.,
Talava Shipping Co. Ltd,
Tangent Shipping Co. Ltd,
Viktorio Shipping Co.,
Wilcox Holding Ltd,
Zemgale Shipping Co. Ltd,
Zoja Shipping Co. Ltd

prieš

Aivars Lembergs

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas C. G. Fernlund, teisėjai A. Ó Caoimh ir C. Toader (pranešėja),
generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos J. Beeko, padedamos baristerio B. Kennelly,

— Europos Komisijos, atstovaujamos A. Sauka ir A.-M. Rouchaud-Joët,

priima šią

Nutartį

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 34 straipsnio 1 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Antonio Gramsci Shipping Corp.* ir 29 kitų ieškovių ginčą su A. Lembergs dėl teismo sprendimo, kurį paskelbė *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Jungtinė Karalystė) ir kuriuo nurodyta areštuoti atsakovui pagrindinėje byloje priklausančią ar jo valdomą turtą (toliau – nutartis areštuoti turtą), pripažinimo ir vykdymo.
- 3 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad sprendimas, kuriuo nurodoma areštuoti turtą ir kuris „Common law“ sistemoje vadinamas „*Mareva* nurodymas“, galioja *in personam* kaip įpareigojimas konkrečiam asmeniui neperleisti kitiems asmenims tam tikrų aktyvų elementų. Taigi jis nukreiptas ne į pačius aktyvus, o prieš tam tikrą asmenį.
- 4 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, svarbiausia išsiaiškinti, ar vykstant kitos valstybės teismo sprendimo pripažinimo ir vykdymo procedūrai asmenų, kurie nebuvo pradinio proceso šalys, patirta žala gali būti pagrindas taikyti Reglamento Nr. 44/2001 34 straipsnio 1 punkte numatytą viešosios tvarkos išlygą. Šiomis aplinkybėmis *Augstākās tiesas Senāts* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 44/2001 34 straipsnio 1 punktą reikia aiškinti taip, kad per kitos valstybės narės teismo priimto sprendimo pripažinimo procedūrą asmenų, kurie nebuvo pagrindinio proceso šalys, teisių pažeidimas gali būti pagrindas taikyti šio straipsnio 1 punkte numatytą viešosios tvarkos išlygą ir nepripažinti šio teismo sprendimo tiek, kiek jis turi pasekmių šiems asmenims, kurie nebuvo pagrindinio proceso šalys?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį reikia aiškinti taip, jog pagal jame įtvirtintą teisingo bylos nagrinėjimo principą leidžiama, kad byloje nustatant laikinąsias apsaugos priemones būtų apribotos asmens, kuris nebuvo tos bylos šalis, turtinės teisės, nors ir numatyta, jog bet kuris asmuo, kuriam nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo turi pasekmių, turi teisę bet kuriuo momentu kreiptis į teismą su prašymu pakeisti arba panaikinti šią nutartį, o pranešti apie nutartį suinteresuotiesiems asmenims būtų palikta pareiškėjams?“
- 5 Per žodinę proceso dalį Jungtinės Karalystės vyriausybė pažymėjo, kad nutartis areštuoti turtą buvo panaikinta. Konkrečiai tariant, iš visų Teisingumo Teismo turimų duomenų matyti, kad šią nutartį panaikino ją priėmęs kitos sudėties teismas 2012 m. liepos 12 d. sprendimu dėl bylos esmės. Šis sprendimas apeliacinėje instancijoje paliktas nepakeistas 2013 m. birželio 19 d. *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* sprendimu. Skundą dėl pastarojo sprendimo *Supreme Court of the United Kingdom* atmetė 2013 m. liepos 26 d., taigi nutarties areštuoti turtą panaikinimas tapo galutinis.
- 6 Atsižvelgusi į šią informaciją, Teisingumo Teismo kanceliarija 2013 m. lapkričio 8 d. raštu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paprašė nurodyti, ar jis neatsiima savo prašymo priimti prejudicinį sprendimą. 2014 m. vasario 3 d. raštu tas teismas nurodė, kad per 2014 m. sausio 22 d. teismo posėdį atsakovo A. Lembergs atstovė išreiškė nuomonę, jog, nepaisant to, kad Teisingumo Teismo atsakymai į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus šiam ginčui nebeaktualūs, nes nutartis areštuoti turtą panaikinta, vis dėlto būtų naudinga, kad į šiuos

klausimus būtų atsakyta, atsižvelgiant į tai, jog tame teisme pradėta nagrinėti analogiška byla. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė neatsiimti savo prejudicinių klausimų.

- 7 Visų pirma reikia priminti, kad, remiantis Teisingumo Teismo rekomendacijų nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo (OL C 338, 2012, p. 1) 30 punktu, „gero proceso dėl prejudicinio sprendimo priėmimo Teisingumo Teisme organizavimo sumetimais ir siekiant išsaugoti šio proceso veiksmingumą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turėtų informuoti Teisingumo Teismą apie visus kilusius atskiruosius proceso klausimus, galinčius turėti poveikio jo prašymui“.
- 8 Be to, iš Teisingumo Teismo praktikos taip pat išplaukia, kad Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis prisiimti atsakomybę už būsimą sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatybes turi įvertinti, ar sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir nustatyti Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų reikšmingumą (žr. Sprendimo *Di Donna*, C-492/11, EU:C:2013:428, 24 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 9 Tačiau Teisingumo Teismas taip pat yra nurodęs, kad išimtinėmis aplinkybėmis, siekdamas patikrinti savo paties kompetenciją, Teisingumo Teismas gali nagrinėti sąlygas, kuriomis į jį kreipėsi nacionalinis teismas. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą dėl nacionalinio teismo jam pateikto klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas niekaip nesusijęs su pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis ar dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr. Sprendimo *Di Donna*, EU:C:2013:428, 25 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 10 Primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką iš SESV 267 straipsnio formuluotės ir jo bendros struktūros matyti, kad prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra grindžiama prielaida, jog nacionaliniuose teismuose iš tiesų nagrinėjama byla, kurioje jie turi priimti sprendimą, kuriame galės būti atsižvelgta į prejudicinį sprendimą (žr. Sprendimo *Di Donna*, EU:C:2013:428, 26 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir Sprendimo *Pohotovost*, C-470/12, EU:C:2014:101, 28 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 11 Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pats konstatuoja, kad nutartis areštuoti turtą, kurią buvo prašoma pripažinti ir vykdyti, buvo panaikinta. Vadinas, šis teismas nebeteri nagrinėti ginčo, dėl kurio į jį kreiptasi, todėl šioje byloje pateikti klausimai tapo hipotetiniai. Tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pradėti nagrinėti analogiški ginčai, šios išvados nekeičia.
- 12 Bet kuriuo atveju, jeigu kitam ginčui išspręsti būtų būtina išaiškinti Sąjungos teisę, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi galimybę, prireikus – savo iniciatyva, taip pat pagal SESV 267 straipsnį kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą.
- 13 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad nėra reikalo priimti sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą.
- 14 Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė pagrindinės bylos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nutaria:

Nėra reikalo priimti sprendimo dėl *Augstākās tiesas Senāts* (Latvija) 2013 m. birželio 12 d. nutartimi pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą.

Parašai.